

2. kapitola

Když jsem dosáhl sedmnácti let, rodiče rozhodli, že se mám zapsat na univerzitu v Ingolstadt. Do té doby jsem docházel na ženevské školy, avšak otec usoudil, že je pro mé úplné vzdělání nezbytné, abych se seznámil i se zvyky odlišnými od rodné země. Můj odjezd byl proto stanoven na blízké datum. Než však určený den nastal, došlo v mém životě k prvnímu neštěstí, jakési předzvěsti mých budoucích běd.

Elizabeta se nakazila spálou, ale průběh nemoci nebyl těžký a pacientka se rychle uzdravila. Po dobu, kdy byla sestřenice upoutána na lůžku, jsme matku zahrnuli mnoha argumenty, proč ji nenavštěvovat, a zprvu se našim prosbám podrobila, ale když se pak dozvěděla, že se její drahé dítě zotavuje, nedokázala si už její společnost dál odpírat a vešla k ní do pokoje dřív, než riziko nákazy zcela pominulo. Matčina nerozvážnost měla fatální důsledky: tři dny nato onemocněla, choroba byla krutá a tváře pečovatelů věstily nejhorší možný výsledek. Ani na smrtelném loži však tuto obdivuhodnou ženu neopustila udatnost a dobrotivost. Spojila Elizabetiny ruce s mými a řekla: „Děti moje, do očekávání vašeho svazku jsem vkládala nejpevnější naděje na budoucí štěstí. Nyní tato naděje bude útěchou vašemu otci. Má nejdražší Elizabeto, musíš mne v péči o své bratrance nahradit. Je mi tak líto, že vás musím opustit, a byť jsem vždy byla šťastná a zahrnovaná láskou, přece je

těžké od vás odejít. Avšak takové úvahy se pro mne nehodí; vynasnažím se poddat smrti s dobrou myslí a nepřestanu doufat, že se s vámi setkám na onom světě.“

Skonala tiše a její tvář i ve smrti vyzařovala lásku. Není třeba popisovat, co cítí lidé, jejichž nejdražší pouta jsou přervána touto nenapravidelnou újmou: jaké prázdno vyvstane v duši a jaké zoufalství hledí z očí. Trvá dlouho, než duše skutečně přijme, že ta, již jsme dennodenně viděli a její život se zdál být součástí našeho, odešla navždy, jas milovaných očí vyhasl a zvuk tak známého, uším libého hlasu utichl a již nezazní. Těmito úvahami se mysl obírá v první dny, pak ale uplývající čas odhalí realitu ztráty a započne skutečně hořký žal. Komu však tato tvrdá ruka nikdy nepřetrhla žádné drahé pouto? Nač popisovat lítost, kterou nutně pocítil každý? Jak plyne čas, nadejde nakonec chvíle, kdy nás už smutek nesvívá nutně, jen si jej dopřáváme, a úsměv na rtech, ač třeba považován za svatokrádežný, už není zapovězen. Matka byla mrtvá, avšak na nás byly povinnosti, jež jsme museli plnit; musíme s ostatními pokračovat v životaběhu a naučit se považovat za štěstí, dokud zbývá jediný, jehož pustošitel neuchvátil.

Cestu do Ingolstadt, kterou jsem pod tlakem událostí odložil, jsme teď naplánovali podruhé. Vyprosil jsem si od otce několik týdnů oddechu. Tu dobu jsme strávili smutně, matčina smrt a můj blížící se odjezd nás tísnily, avšak Elizabeta se, co mohla, snažila v našem kroužku obnovit radostné smýšlení. Od tetina skonu nabyl její duch nové nepoddajnosti a síly. Byla odhodlaná plnit své úkoly nanejvýš svědomitě a za nejnaléhavější povinnost, která na ni přešla, považovala úkol zajistit, aby její strýc a bratrance byli šťastní. Utěšovala mne, obveselovala strýce, zajišťovala výuku mých bratrů a nikdy v mých očích nebyla tak půvabná jako teď, kdy se neustále snažila přispět ke štěstí druhých a sama na sebe vůbec nemyslela.